ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΟΣ

(Ἀπὸ τὸ περίφημο βιβλίο τοῦ συνοδεύσαντος τὸν Ὄθωνα κατὰ τὴν κάθοδό του στὴν Ἑλλάδα Βαυαροῦ ἀξιωματικοῦ Χριστοφόρου Νέζερ)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ο Σμάλτς ὅμως ἐννοοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐκμηδενίσει τοὺς Μανιᾶτες καὶ διέταξε δυὸ ἀπὸ τοὺς λόχους μας νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν χαρακωμάτων τους. Οἱ λόχοι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ἀπετελοῦντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ γερμανοελβετοὺς ἐθελοντάς, πέρασαν ὁρμητικὰ τὸ φαράγγι ποὺ τοὺς προστάτευε ἀπὸ τὸ πῦρ τῶν Μανιατῶν.

Ἀλλὰ μὲ τὴν ὁρμὴ ποὺ εἶχαν πάρει ὅταν ἔφτασαν στὸ ἀντικρυνὸ χεῖλος τοῦ φαραγγιοῦ, ἦσαν πιὰ ἀποκαμωμένοι καὶ λαχανιασμένοι.

Γι' αὐτὸ μόλις οἱ Μανιᾶτες ἄρχισαν νὰ ρίχνουν ἐναντίον τους, ὅλη ἡ ὁρμή τους κόπηκε μονομιᾶς καὶ ἀπάνω στὴ σαστιμάρα τους, δὲν ἤξεραν πῶς νὰ προφυλαχτοῦν.

Σαράντα ἀπ' αὐτοὺς ἀπόμειναν ἐκεῖ νεκροὶ καὶ βαρειὰ πληγωμένοι κ' οἱ ὑπόλοιποι κατώρθωσαν νὰ σωθοῦν διὰ τῆς φυγῆς, ξαναπερνῶντας τὸ φαράγγι καὶ γυρίζοντας πάλι σὲ κακὰ χάλια στὸ στρατόπεδό μας.

Τότε ὁ λοχαγὸς Κόμης Βότμαρ, ἐπρότεινε νὰ πάρη τὶς πυροβολαρχίες, νὰ περάση τὸ φαράγγι καὶ νὰ πάη νὰ τὶς στήση ἀκριβῶς ἀπέναντι στὰ ὀχυρώματα τῶν Μανιατῶν. Ἡ πρότασίς του ἐνεκρίθη ἀμέσως κι' ὁ κόμης, ἀφοῦ ἐπῆρε μαζύ του κ' ἕνα ἑλληνικὸ τάγμα γιὰ τὸ ἐνδεχόμενο μάχης ἐκ τοῦ συστάδην, κατώρθωσε μὲ ἀφάνταστες δυσκολίες νὰ φτάση στὸ ἀντικρυνὸ ὀροπέδιο. Ἐπειδὴ τὰ μουλάρια δὲν μποροῦσαν νὰ σκαρφαλώσουν μὲ τὸ βάρος τῶν κανονιῶν στὰ ἀπόκρημνα μονοπάτια, τὰ φορτώθηκαν οἱ ἴδιοι οἱ στρατιῶτες, καὶ τ' ἀνέβασαν χύνοντας ποταμοὺς ἱδρῶτος.

Αὐτὸ ὅμως ἦταν ὅλο. Γιατί, μόλις τὰ κανόνια τοποθετήθηκαν στὸ ἀντικρυνὸ ὀροπέδιο ἄρχισαν νὰ ρίχνουν κατὰ τῶν ὀχυρωμάτων τῶν Μανιατῶν. Στὴν ἀρχή, ὁ στόχος τους ἦταν τὸ πρόχωμα ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ἐνοχλοῦσε περισσότερο ἀπὸ τ' ἄλλα.

Ἡ βόμβες τὸ τίναξαν κυριολεκτικῶς στὸν ἀέρα κ' οἱ Μανιάτες τὸ ἐγκατέλειψαν κ' ἔφυγαν κακὴν κακῶς. Δὲν ἀντιστάθηκαν οὔτε ἕνα δευτερόλεπτο.

Τό ἴδιο ἐπανελήφθη καὶ μὲ τὰ ἄλλα δυὸ προχώματα τῶν Μανιατῶν.

Ὅλοι οἰάντιπαλοίμας εἰχανσκορπιστεῖ στὸ βουνό, ψάχνοντας νὰ βροῦν ἕνα καταφύγιο καὶ καταδιωκόμενοι ἀπὸ δύο λόχους Ἐλβετῶν ποὺ εἶχαν φτάσει ἐν-

τωμεταξὺ γιὰ νὰ ἐνισχύσουν τὶς πυροβολαρχίες.

Τέλος, οἱ Μανιᾶτες κατώρθωσαν νὰ φτάσουν στὸ χωριὸ Ἀσλὰν-Ἀγᾶ ποὺ βρισκόταν στὴν ἔξοδο τῆς χαράδρας σ' ἕνα ὕψωμα.

Ἐκεῖ, ὀχυρώθηκαν στὰ μεγάλα, τετράγωνα καὶ λιθόκτιστα σπίτια του κι' ἄρχισαν νὰ ρίχνουν πυρὰ ὁμαδὸν κατὰ τῆς δεξιᾶς μας πτέρυγος.

Ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς δικούς μας σκοτώθηκαν τότε καὶ πολλοὶ τραυματίστηκαν. Μεταξὺ τῶν τελευταίων, ἦταν κι' ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ τάγματος στὸ ὁποῖον ἀνῆκα. Τότε, ἐπειδὴ ἤμουν ὁ νεώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ τάγματος, μοῦ ἔστειλαν τὸ ἄλογό του μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ τὸν ἀντικαταστήσω.

Ἐγὼ πῆρα τὸ ἄλογο καὶ πάτησα τὸ ἀριστερό μου πόδι στὸν ἀναβολέα γιὰ νὰ τὸ καβαλλήσω. Ἀλλά, τὴν ἴδια στιγμή, κάποιος Μανιάτης ἀπὸ ἀπέναντι, μὲ πυροβόλησε κ' ἡ σφαῖρα του μὲ πέτυχε στὴ δεξιὰ κνήμη. Εὐτυχῶς εἶχε χτυπήσει προηγουμένως σ' ἕνα βράχο καὶ εἶχε πλατυνθῆ κ' ἔτσι δὲν εἶχε πιὰ καθόλου δύναμι, ἀλλοιῶς θὰ μοῦσπαζε τὸ κόκκαλο, ἀπάνω στὸ ὁποῖο καὶ μὲ βρῆκε.

Ὡστόσο ὁ πόνος ποὺ ἔνοιωσα τὴν πρώτη στιγμὴ ἦταν τόσο δυνατός, ὥστε σωριάστηκα κουλουριασμένος κάτω.

Συγχρόνως μι' ἄλλη σφαῖρα πέτυχε τὸ τυμπανιστὴ τοῦ λόχου μου, ὁ ὁποῖος στεκόταν δίπλα μου, περιμένοντας διαταγές μου ;

Τὸ δικό του τραῦμα ὅμως ἦταν βαρὺ καὶ τὴν ἄλλη μέρα, τὸν ἔστειλαν στὸ νοσοκομεῖο τῆς Τεργέστης μ' ἕνα αὐστριακό πλοῖο.Μόλις λοιπὸν ἔφτασε ἐκεῖ, ἄρχισε νὰ λέη πῶς εἶχα σκοτωθῆ, γιατὶ μὲ εἶχε δεῖ νὰ πέφτω κάτω τὴ στιγμὴ ποὺ ἔπεσε κι' αὐτός... Ἔτσι οἱ συγγενεῖς μου κι' οἱ φίλοι μου μὲ θρήνησαν ἐπὶ ἕξη ὁλόκληρες βδομάδες, ὥς ὅτου δηλαδὴ ἔλαβαν γράμμα μου, ποὺ μέ κατέταξε πάλι μεταξὺ τῶν ζωντανῶν.

Ἀλλ' ἂς ξαναγυρίσω στὴ διήγησι μου. Μερικὰ δευτερόλεπτα μετὰ τὴν πτῶσι μου, κατανικῶντας τὸν πόνο μου κατώρθωσα νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ κυττάξω τὸ τραῦμα μου. Ἡ σφαῖρα εἶχε γυβάρει τὴν ἐπιδερμίδα κ' εἶχε κόψει κ' ἕνα κομμάτι κρέας. Ἔβρεξα τὴν πληγή μου μὲ νερὸ ἀπὸ τὸ παγοῦρι μου, τὴν ἔδεσα μὲ τὸ μαντῆλι μου καὶ ἀνεβοίνοντας πάλι στὸ ἄλογό μου, ἀνέλαβα τὰ καθήκοντα τοῦ ὑπασπιστοῦ.

Ὁ στρατηγὸς Σμάλτς, ἀφοῦ συγκέντρωσε ὅλο τὸ στρατό του διέταξε γενικὴ ἐπίθεσι κατὰ τοῦ χωριοῦ. Ἦταν τόσο ἀσυγκράτητη ἡ μανία τῶν στρατιωτῶν, τόσο τῶν Ἑλλήνων ὅσο καὶ τῶν ξένων, ἐναντίον τῶν Μανιατῶν γιὰ τὰ κακὰ ποὺ τοὺς εἶχαν κάνει, ὥστε ξεχύθηκαν σὰν ποτάμι ποὺ πλημμυρίζει, ἀδιαφορῶντες γιὰ τὶς ὁμοβροντίες ποὺ ριχνόντουσαν ἀπ' τὰ σπίτια ἐναντίον τους.

Μέσα σὲ λίγα λεπτά, οἱ Μανιάτες ἀναγκάστηκαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὰ σπίτια μέσα στὰ ὁποῖα εἶχαν καταφύγει καὶ νὰ τράποῦν εἰς φυγήν.

Τόσος ἦταν ὁ τρόμος μὲ τὸν ὁποῖο ἐγκατέλειψαν τὸ πεδίον τῆς μάχης, ὥστε χάθηκαν κυριολεκτικῶς μπρός ἀπὸ τὰ μάτια μας. Ὡστόσο, κατωρθώσαμε νὰ συλλάβουμε τετρακόσους ἀπ' αὐτούς, τοὺς ὁποίους καὶ κρατήσαμε αἰχμαλώτους.

Μετὰ τὴ νίκη μας ὅμως συνέβη κάτι, ποὺ ἀσφαλῶς θὰ ἀντέστρεφε τοὺς ὅρους καὶ θὰ συντελοῦσε ὥστε νὰ πάθουμε πραγματικὴ πανωλεθρία, ἂν τὸ ἀντιλαμβανόντουσαν οἱ Μανιάτες. Μετὰ τὴ φυγὴ τῶν τελευταίων, οἱ στρατιῶτες μας εἰσήλασαν στὰ σπίτια, ἀναζητῶντας τοὺς τυχὸν κρυμμένους σ' αὐτὰ Μανιάτες. Ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἦταν ζεστὴ κι' ἀπὸ τὸ πρωῒ ποὺ πολεμοῦσαν δὲν εἶχαν πιῆ καθόλου νερό, κόντευαν νὰ σκάσουν ἀπ' τὴ δίψα. Καθὼς βρῆκαν λοιπὸν στὰ σπίτια πιθάρια γεμᾶτα κρασί, ἄρχισαν νὰ πίνουν... Καὶ τόση ἦταν ἡ δίψα τους, ὥστε πρὶν ἀντιληφθοῦν οἱ ἀξιωματικοὶ τὸ παραμικρό, τὸ κακὸ εἶχε συντελεστῆ : Οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς στρατιῶτες μας εἶχαν γίνει σὲ κακὸ χάλι ἀπ' τὸ μεθύσι.

Μὲ μεγάλη δυσκολία κατωρθώσαμε νὰ τοὺς βγάλουμε ἀπ' τὰ σπίτια, μπρὸς στὶς πόρτες τῶν ὁποίων τοποθετήσαμε σκοπούς.

Τότε οἱ μεθυσμένοι σκόρπισαν στὸ ὀροπέδιο καὶ πλαγιάζοντας ἀπάνω στοὺς βράχους ἀποκοιμήθηκαν βαρειά.

Καταλαβαίνει κανεὶς πόσο κρίσιμη ἦταν ἡ θέσι μας, ἂν δεχόμαστε κατὰ τὴν ὥρα ἐκείνη μιὰ ξαφνικὴ ἐπίθεσι τῶν Μανιατῶν. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς μεθυσμένους, εἴχαμε διαθέσει τοὺς ὑπολοίπους στρατιῶτες στὴ φρούρησι τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν σπιτιῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

JEANNE ROBIN

χρόνων, δὲν ἦταν καθόλου ἄγριο,οὔτε ἔδειχνε τρόμο. Κύτταξε τὴ Ντενὶζ μὲ τὰ μεγάλα γαλάζια μάτια του καὶ τῆς χαμογελοῦσε μὲ χάρι.

Γρήγορα γρήγορα, ὁ Μισὲλ τῆς ἐξήγησε:

— Ἡ μητέρα της ἔφυγε γιὰ μιὰ βδομάδα... Πάει κοντὰ σὲ κάποια φίλη της ἄρρωστη γιὰ νὰ τὴν περιποιηθῆ. Ὅταν θὰ ξαναγυρίση, ἡ μικροῦλα Κλάρα θὰ ἔχη δεῖ τόσα πράγματα κατὰ τὴν ἀπουσία της, ὥστε δὲν θὰ σὲ θυμᾶται πειά... Ἔπειτα κι' ἂν πῆ τίποτε, θὰ πῶ πῶς δὲν ξέρει τί λέει... Σοῦ τὴν ἔφερα λοιπόν, γιατὶ σκέφτηκα ὅτι δὲν θὰ μοῦ ξαναπαρουσιαζόταν ποτὲ τέτοια εὐκαιρία γιὰ νὰ σοῦ τὴ δείξω... καὶ ἤθελα τόσο νὰ τὴ δῆς τὴ μικροῦλα κι' ὡμορφοῦλα μου κόρη...

Ἡ Ντενὶζ τὸν ἄκουγε μπερδεμένη... Κύτταζε... Κύτταζε τὰ γαλάζια μάτια τῆς παιδοῦλας, τὰ ξανθὰ μεταξένια μαλλιά της... Σ' αὐτὰ ἔμοιαζε μὲ τὴν ἄλλη γυναῖκα... τὴ γυναῖκα του...

Μὰ τὸ ἀξιολάτρευτο καὶ χαμογελαστὸ αὐτὸ στόμα, πῶς τὸ ἀναγνώριζε !... Ἦταν τὸ στόμα τοῦ ἀγαπημένου της...

Μπροστὰ στὴ Ντενὶζ ποὺ ἔμενε ἄφωνη, ὁ Μισὲλ ἄρχισε τώρα νὰ τὰ χάνη... Δὲν ἦταν πειὰ σίγουρος ἂν αὐτὸ ποὺ ἔκανε ἦταν λεπτό... Κ' ἔλεγε στὴ Ντενὶζ μὲ μικρὲς καμμένες φράσεις:

— Ἀλήθεια, δὲν σὲ στενοχωρεῖ αὐτό ;... Εἶνε τόσο ὥμορφη ἡ μικροῦλα, δὲν εἶν' ἔτσι ; Κλάρα, πὲς καλημέρα στὴν κυρία !...

Ἡ μικροῦλα, τότε ἄπλωσε πρὸς τὴ νέα τὰ παχουλὰ χεράκια της. Τὴν κύτταζε καὶ γελοῦσε...

Ἡ Ντενὶζ δίστασε μιὰ στιγμή.

Ἦταν συγκινημένη, ἀναστατωμένη.

Κύτταξε τὸ Μισὲλ σὰν τρελλή...

Ἔπειτα ξαναφέρνοντας στὸ κοριτσάκι τὰ μάτια της, στὰ ὁποῖα, γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμα ἔλαμπε ἡ θυσία, ἔσφιξε ἀπάνω στὴν καρδιά της μὲ λαχτάρα τὸ παιδὶ αὐτὸ ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶνε δικό της καὶ πού, ἀλλοίμονο ! δὲν ἦταν...